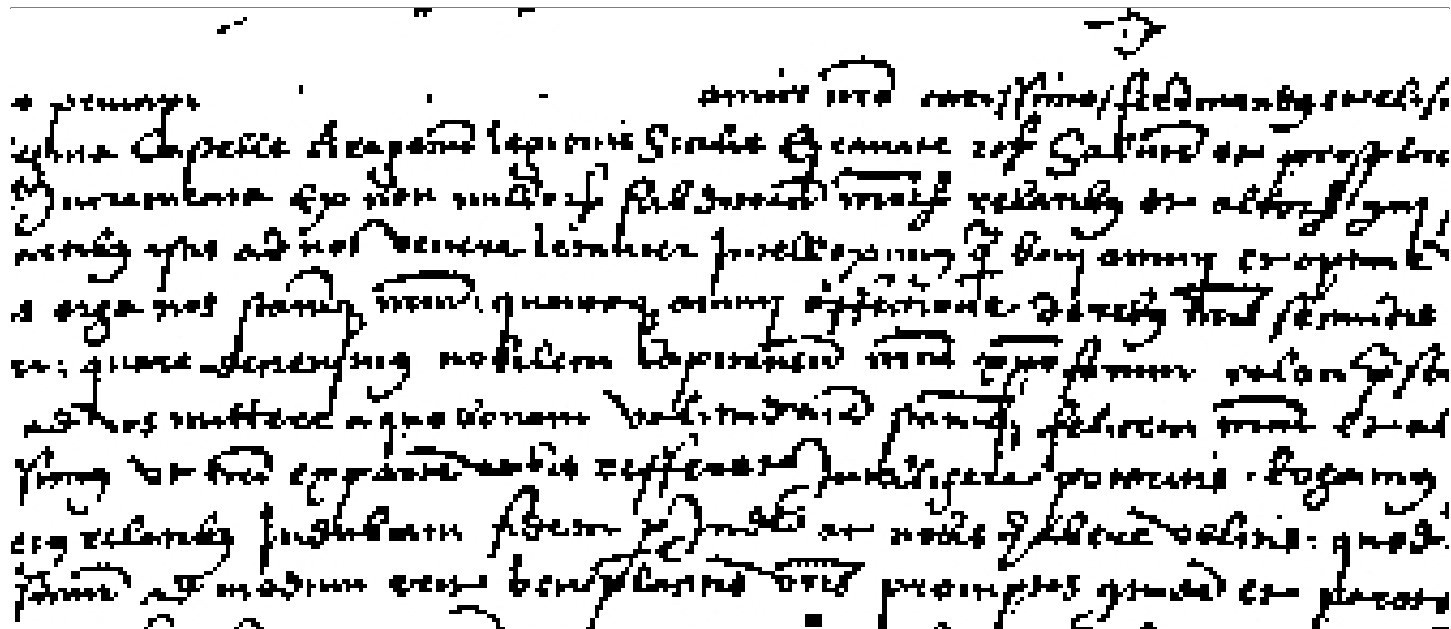

La carta d'En Colom i l'original català perdut

Autor: Carles Ortiz

Data de publicació: 12-07-2012

Sabies que s'ha pogut documentar en almenys dues ocasions que En Cristòfor Colom va escriure una carta en català? En Carles Ortiz ens ho explica.

En Jordi Rubió i Balaguer va publicar el llibre "Impremta i Llibreria a Barcelona (1474-1553)" al 1955 en castellà i al 1986 la Diputació de Barcelona el va editar en català. En aquest llibre en Rubió ens aporta dues referències força interessants i per mi determinants de la Carta d'en Colom escrita en català. Les dues es troben al capítol 16, sobre inventaris de biblioteques.

La primera referència és al catàleg d'En Ferran Colom, fill de l'Almirall. En Rubió diu textualment: "La carta escrita en català, avui perduda, únicament és mencionada en el catàleg de Fernando

Colón", i com a referència d'això posa el treball de K. Haebler, Kolumbus-Brief, p. 12 (1), on diu «Letra enviada al escrivano de ración, año 1493, en catalan».

I la segona, encara més determinant i en el mateix llibre de Haebler, fa referència a la carta d'En Colom traduïda a l'alemany el 1497, concretament, a la nota final de la traducció, on es llegeix: "Getüetschet uss der Katilonischen Zunge und uss dem Latin" (traduït a l'alemany de la llengua catalana i del llatí), i el mateix Rubió afegeix el comentari que hi ha "una sèrie de variants del text alemany que no poden derivar ni de l'edició llatina ni de la castellana i que devien procedir de la font". De la font catalana, és clar.

És a dir, que a principis del segle XX, en Haebler ja deia que en Colom va escriure la seva carta originàriament en català. Si era genovès i treballava pels castellans, com se li va ocórrer escriure-la en català? Bé, tots en sabeu la

---

resposta, però no m'he pogut estar de fer-ne la pregunta.

Carles Ortiz

(1) K. HAEBLER, Der deutsche Kolumbus-Brief in Facsimile-Druck herausgegeben mit einer Einleitung; Estrasburg, 1900 (Drucke und Holzschnitte des XV und XVI Jahr, in gertreuer Nachbidung, VI).